

กสทช.หารือร่วมกับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อินโดนีเซีย ในการกำกับดูแล OTT และ Media Platform เพื่อยกระดับไปสู่ ASEAN

วันจันทร์ที่ 2 มีนาคม 2569 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อินโดนีเซีย (The Indonesia Broadcasting Commission) โดย ดร.โมฮัมเหม็ด เรซา รองประธานกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อินโดนีเซีย พร้อมคณะ ได้เข้าเยี่ยมและหารือร่วมกับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ที่สำนักงาน กสทช. กรุงเทพฯ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่อแนวทางการกำกับดูแลบริการ OTT และ Media Platform

ดร.โมฮัมเหม็ด เรซา กล่าวว่า ปัจจุบันคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อินโดนีเซีย มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานรายการและกำกับดูแลเนื้อหาตามแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้สามารถกำกับดูแลเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ตได้ เนื่องจากกฎหมายเดิมที่เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 (ค.ศ. 2002) บัญญัตินิยามของกิจการเพียงวิทยุและโทรทัศน์กระจายเสียง (Radio and Television Broadcasting) เท่านั้น จึงไม่สามารถกำกับดูแลเนื้อหาที่เกิดจากการกระจายเสียงบนโลกอินเทอร์เน็ตได้

ในการนี้ พล.อ.ท.ธนพันธุ์ หรัยเจริญ กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้กล่าวต้อนรับและชี้แจงว่า ประเด็นปัญหาดังกล่าว นับเป็นความท้าทายที่ประเทศไทยและคิดว่าทั่วโลกประสบเช่นกัน อย่างไรก็ตาม กสทช. ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลเรื่องนี้ ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขประกาศ กสทช. หรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับในการทำหน้าที่ดังกล่าว เนื่องจากปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสังคมและความมั่นคงของรัฐเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง

ส่วนประเด็นที่ทางคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อินโดนีเซีย ได้ขอให้ทาง กสทช. แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการกำหนดแนวทางการกำกับดูแลบริการ OTT ของ กสทช. นั้น ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.พิรงรอง รามสูต กสทช. ได้ยืนยันถึงอำนาจของ กสทช. ในการกำกับดูแลบริการดังกล่าว ด้วยเหตุที่ กสทช. ได้มีมติมาตั้งแต่ พ.ศ. 2560แล้วว่า บริการ OTT เป็นกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่อยู่ภายใต้อำนาจการกำกับดูแลของ กสทช. ตามนิยาม ของ ‘กิจการโทรทัศน์’ ซึ่งระบุในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งแตกต่างจากนิยามของกฎหมายอินโดนีเซีย กอปรกับมติที่ประชุม กสทช. เมื่อ พ.ศ. 2566 หรือ 3 ปีที่แล้ว ที่ได้มีการกำหนดเพิ่มเติมให้ชี้เฉพาะขึ้นว่า “ให้การแพร่ภาพและแพร่เสียงผ่านบริการดิจิทัลแพลตฟอร์มถือเป็นการให้บริการโทรทัศน์ (service provider) โดยรวมถึงบริการ Video-on-Demand และ Video Sharing Platform” ทว่า ในปัจจุบันร่างประกาศที่เกี่ยวกับการกำกับดูแล OTT ซึ่งคณะอนุกรรมการด้านการให้บริการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลของ กสทช. ได้ยกร่าง จนแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2566 เช่นเดียวกัน ยังรอการหยิบยกขึ้นมาพิจารณาในการประชุม กสทช.

นอกจากนี้ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อินโดนีเซีย ยังได้สอบถามถึงแนวทางการกำกับดูแล AI ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.พิรงรอง จึงได้แจ้งให้ทางคณะผู้แทนทราบว่า สำนักงาน กสทช. ได้มีการหนุนเสริมการทำงานขององค์กรวิชาชีพและภาคีเครือข่ายสื่อสารมวลชนอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด โดยเฉพาะการสนับสนุนกระบวนการจัดทำคู่มือจริยธรรมและแนวปฏิบัติของสื่อมวลชนในการนำเสนอเนื้อหาภายใต้บริบทต่าง ๆ เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลกันเอง ทั้งนี้ รวมถึงการพัฒนาแนวปฏิบัติเรื่องการใช้ AI ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ร่วมกับองค์กรกำกับดูแลกันเองของสื่อด้วย

สุดท้าย คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อินโดนีเซีย เสนอเห็นควรให้มีการหยิบยกประเด็นนี้หารือในระดับ ASEAN เพื่อยกระดับความร่วมมือ ซึ่งทาง กสทช. เห็นด้วย เฉกเช่นเดียวกับสหภาพยุโรป (EU) ที่ได้กำหนด EU Framework for Internet Regulation เพื่อคุ้มครองพลเมืองยุโรป โดยในปี ค.ศ. 2024 ได้ออก Digital Services Act (DSA) เพื่อกำกับดูแลเนื้อหาและแพลตฟอร์มที่ผิดกฎหมาย ละ Digital Markets Act (DMA) เพื่อป้องกันการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันที่เท่าเทียมตลอดจนความเป็นธรรมและมีมาตรฐานบนโลกดิจิทัล ทั้งนี้ ASEAN ควรดำเนินการและต้องเร่งพิจารณากรอบแนวทางในการกำกับดูแล เช่น Digital Platform Regulation เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันในการคุ้มครองผู้ใช้งานต่อไป

